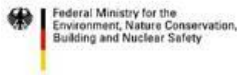

Supported by:

based on a decision of the German Bundestag

Empowered lives.
Resilient nations.

CHƯƠNG TRÌNH HỘI THẢO

Thúc đẩy các sáng kiến bảo tồn thiên nhiên của cộng đồng góp phần gìn giữ sự đa dạng văn hóa và sinh thái ở Việt Nam

Ngày 20-22/12/2018

Khách sạn Dakruco, 30 Nguyễn Chí Thanh, Tân An, Buon Ma Thuột

Giới thiệu

Cùng với sự gia tăng dân số và sức ép từ nhu cầu của đời sống, các khu vực sinh thái tự nhiên như rừng, đất ngập nước, rừng ngập mặn ven biển... đã và đang bị thu hẹp, phân mảnh và suy thoái với tốc độ nhanh chóng ở Việt Nam. Theo đó, không chỉ những giá trị đa dạng sinh học và sinh thái bị mất dần, nhiều giá trị văn hóa truyền thống của cộng đồng gắn với thiên nhiên cũng bị mai một.

Nhằm bảo vệ đa dạng sinh học và các nguồn tài nguyên thiên nhiên, hệ thống các khu bảo tồn với nhiều loại hình khác nhau đã được Chính phủ thành lập trên phạm vi cả nước. Đây là những khu vực có diện tích tương đối lớn, còn lưu giữ được nhiều giá trị sinh thái tự nhiên, được ngân sách đầu tư để bảo tồn. Tuy nhiên, bên ngoài hệ thống này vẫn còn có những khu vực tự nhiên ở quy mô nhỏ hơn chưa được quy hoạch bảo tồn. Những khu vực đó vẫn lưu giữ tương đối nhiều giá trị đa dạng sinh học, cung cấp cho người dân các lợi ích cả về vật chất và tinh thần. Nhiều khu vực được người dân tự nguyện gìn giữ khá nguyên vẹn.

Trên thế giới đang có xu hướng thúc đẩy việc công nhận và trao quyền cho cộng đồng tham gia bảo tồn các khu vực tự nhiên gắn với văn hóa và đời sống của người dân, bên cạnh các khu bảo tồn được nhà nước thành lập. Mô hình này còn được gọi là các khu bảo tồn do cộng đồng quản lý.

Ở Việt Nam, hiện nay chưa có chính sách cụ thể để công nhận mô hình khu bảo tồn do cộng đồng quản lý. Tuy nhiên, ở các địa phương trên cả nước nhiều khu rừng vẫn đang

được người dân gìn giữ như tài sản chung của cộng đồng thông qua phương thức tự quản với người đứng đầu được cộng đồng tín nhiệm như già làng, hội đồng già làng, trưởng thôn, trưởng bản, tộc trưởng, người có uy tín. Việc quản lý có thể thông qua hương ước, luật tục, hoặc các quy định truyền thống xuất phát từ văn hóa hoặc tín ngưỡng. Bên cạnh những lợi ích tự nhiên như nguồn nước, hiện nay cộng đồng cũng có thể hưởng lợi về mặt kinh tế thông qua cơ chế khoán bảo vệ rừng hoặc từ nguồn chi trả dịch vụ môi trường rừng ở một số địa phương.

Các chính sách và văn bản luật sửa đổi gần đây (như Luật Lâm nghiệp, Luật Thủy sản, Luật Đa dạng sinh học) đang có xu hướng cởi mở hơn trong việc thừa nhận các phương thức quản lý tài nguyên thiên nhiên của cộng đồng, đối tượng được giao và tham gia quản lý tài nguyên cùng với các chủ thể khác trong xã hội. Chủ trương xã hội hóa và khuyến khích sự tham gia của người dân cũng đã được thể hiện ở nhiều chính sách liên quan, bao gồm cả lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên.

Trong bối cảnh đó, Trung tâm Con người và Thiên nhiên phối hợp với Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Đắk Lắk tổ chức hội thảo này nhằm tạo cơ hội cho đại diện các cộng đồng và các tổ chức liên quan chia sẻ, thảo luận về các sáng kiến bảo tồn thiên nhiên của người dân, góp phần gìn giữ sự đa dạng văn hóa và sinh thái ở Việt Nam. Cụ thể, Hội thảo sẽ hướng đến:

- Thảo luận về hiện trạng các khu vực tự nhiên đang được cộng đồng bảo vệ, bao gồm rừng tín ngưỡng, rừng bảo vệ nguồn nước, đất ngập nước, v.v...
- Thảo luận về mô hình và tiêu chí xác định khu bảo tồn do cộng đồng quản lý;
- Đề xuất chính sách, cơ chế trao quyền quản lý cho cộng đồng nhằm bảo tồn các khu vực tự nhiên ngoài hệ thống khu bảo tồn chính thức;
- Kiến nghị các chính sách hỗ trợ cộng đồng, bao gồm cả cơ chế tài chính và hưởng lợi, chia sẻ lợi ích.

Thành phần đại biểu: Khoảng 60-70 đại biểu, gồm đại diện cộng đồng, các cơ quan nhà nước, các tổ chức xã hội, cơ quan nghiên cứu, các chuyên gia và báo chí.

CHƯƠNG TRÌNH HỘI THẢO

Ngày 1 (20/12/2018): Kết nối cộng đồng tham gia bảo tồn thiên nhiên

Chương trình ngày 1 dành riêng để các cộng đồng đang tham gia bảo vệ rừng, nguồn nước, đất ngập nước... chia sẻ, thảo luận về các vấn đề liên quan. Các đại biểu quan tâm có thể đăng ký tham dự với tư cách quan sát viên.

Thời gian	Nội dung	Thực hiện
7:30 – 8:00	Đăng ký đại biểu	PanNature
8:00 – 8:15	Giới thiệu chương trình và đại biểu	PanNature và đại biểu
8:15 – 8:25	Phát biểu khai mạc	Đại diện GEF
8:25 – 9:45	Giới thiệu các mô hình bảo tồn thiên nhiên của cộng đồng <ul style="list-style-type: none"> Đại diện 04 cộng đồng giới thiệu về các hoạt động của mình (15p/mỗi đại diện) Câu hỏi, thảo luận (5p/sau mỗi phần chia sẻ)	PanNature điều hành
9:45 – 10:00	Nghỉ giải lao	
10:00 – 11:15	Giới thiệu các mô hình bảo tồn thiên nhiên của cộng đồng (tiếp) <ul style="list-style-type: none"> Đại diện 04 cộng đồng giới thiệu về các hoạt động của mình (15p/mỗi đại diện) Câu hỏi, thảo luận (5p/sau mỗi phần chia sẻ)	LHH Đắc Lắc điều hành
11:15 – 11:30	Tổng kết nội dung buổi sáng	PanNature
11:30 – 13:30	Ăn trưa – Nghỉ trưa	
13:30 -14:00	Giao lưu với Hội Chủ rừng Việt Nam: cơ hội tham gia, điều kiện, hỗ trợ của Hội	Hội Chủ rừng
14:00 – 15:00	Thảo luận nhóm: Khó khăn, thách thức, đề xuất, kiến nghị của cộng đồng	Chia 03 nhóm thảo luận
15:00 – 15:15	Nghỉ giải lao	
15:15 – 15:45	Chia sẻ nội dung thảo luận nhóm	Các nhóm
15:45 – 16:00	Mô hình khu bảo tồn do cộng đồng quản lý từ kinh nghiệm quốc tế	PanNature
16:00 – 16:45	Thảo luận chung: Đề xuất các hoạt động, kết nối tiếp theo	Toàn thể
16:45 – 17:00	Tổng kết	PanNature, LHH Đắc Lắc

Ngày 2 (21/12/2018): Hội thảo chính thức

Chương trình dành cho toàn thể đại biểu, có sự tham dự của báo chí. Kết quả thảo luận của các nhóm cộng đồng trong ngày 1 sẽ được tổng hợp và chia sẻ trong các phiên của hội thảo chính thức.

Thời gian	Nội dung	Chủ trì
7:30 – 8:00	Đăng ký đại biểu	PanNature/LHH ĐL
8:00 – 8:10	Giới thiệu chương trình và thành phần tham gia hội thảo	PanNature
8:10 – 8:20	Phát biểu chào mừng	LHH Đắk Lắk
8:20 – 8:30	Phát biểu khai mạc hội thảo	Đại diện GEF
Phiên 1: Hiện trạng tham gia của cộng đồng trong bảo tồn thiên nhiên		
8:30 – 8:50	Tổng quan về hiện trạng cộng đồng tham gia quản lý tài nguyên thiên nhiên	Ông Đặng Xuân Trường, PanNature
8:50-9:10	Giá trị văn hoá truyền thống và bảo tồn tài nguyên thiên nhiên	PGs.Ts. Vương Xuân Tình, Viện Dân tộc học
9:10-9:30	Chia sẻ từ 02 cộng đồng	
9:30 – 9:45	Nghỉ giải lao	
9:45 – 10:05	Cộng đồng bảo vệ san hô ở vịnh Quy Nhơn	Bà Nguyễn Hải Bình, Hiệp hội Thủy sản Bình Định
10:05 – 10:25	Thúc đẩy trao quyền cho cộng đồng quản lý tài nguyên và bảo tồn văn hoá truyền thống	Bà Lương Thị Trường, CSDM
10:25 – 10:45	Bảo tồn đa dạng sinh học, tài nguyên rừng gắn với văn hoá và sinh kế tại A Lưới	Ông Phan Văn Hùng, CRD
10:45 – 11:05	Thúc đẩy sự tham gia của cộng đồng trong quản lý tài nguyên thủy sản tại khu vực miền Trung và Tây Nguyên	Bà Phạm Thị Diệu My, CSRD
11:05 – 11:35	Thảo luận chung	PanNature, LHH Đắk Lắk
11:35 – 11:40	Tổng kết phiên 1	LHH Đắk Lắk
11:40 – 13:30	Nghỉ ăn trưa	
Phiên 2: Chính sách và các giải pháp thực tiễn		
13:30 – 13:50	Trao quyền cho cộng đồng trong quản lý nguồn lợi thủy sản tại Hàm Thuận Nam, tỉnh Bình Thuận	Ông Huỳnh Quang Huy, Hội Nghề cá tỉnh Bình Thuận
13:50 – 14:10	Chính sách cho lâm nghiệp cộng đồng: các yếu tố cần được đảm bảo, cân bằng trong xây dựng và thực thi	Ts. Đào Công Khanh
14:10 – 14:30	Cách thức tự quản của một số cộng đồng được giao rừng	Ts. Cao Thị Lý, Trường ĐH Tây Nguyên
14:30 – 14:45	Giao rừng tín ngưỡng cho cộng đồng tại Quế Phong, Nghệ An: Thách thức và giải pháp	Ông Nguyễn Thành Nhân, Trung tâm Tư vấn PT Lâm nghiệp Nghệ An
14:45 – 15:00	Thảo luận chung	
15:00 – 15:20	Nghỉ giải lao	
15:20 – 15:35	Chính sách cho quản lý rừng cộng đồng ở Việt Nam	Ts. Nguyễn Bá Ngãi, Hội Chủ rừng Việt Nam
15:35 – 15:50	Đề xuất, kiến nghị của cộng đồng	02 đại diện
15:50 – 16:10	Cở sở lý luận và thực tiễn cho các khu bảo tồn cộng đồng và tư nhân ở Việt Nam	Bà Vũ Thị Thanh Nga, ISPONRE

16:10 – 16:30	Khu bảo tồn do cộng đồng quản lý: Kiến nghị và một số đề xuất chính sách	Ông Hoàng Xuân Thủy, PanNature
16:30 – 17:00	Thảo luận chung: Các kiến nghị về cơ chế, chính sách khuyến khích sáng kiến cộng đồng trong bảo tồn thiên nhiên	Toàn thể
17:00 – 17:10	Tổng kết nội dung hội thảo	PanNature/LHH Đắk Lắk
17:10 – 17:20	Phát biểu bế mạc	Đại diện GEF

Ngày 3 (22/12/2018): Tham quan khu rừng thiêng Cư H'Lăm, thị trấn Ea Pôk, huyện Cư M'gar

Khu vực tham quan cách Tp. Buôn Ma Thuột khoảng 15 km. Ban Tổ chức sẽ bố trí xe đưa đón đại biểu đăng ký tham quan.

Thời gian khởi hành: 7:30 sáng ngày 22/12

Nội dung tham quan:

- Gặp gỡ và trao đổi với cộng đồng;
- Tham quan khu vực rừng thiêng do cộng đồng quản lý;
- Ăn trưa tại địa bàn

Ban Tổ chức sẽ thông báo nội dung và lịch trình cụ thể trong ngày hội thảo 21/12 đối với các đại biểu đăng ký tham dự tham quan.